

Številka: 1031-1/2010/2

Datum: 25.1.2010

PREDLAGAM VLADI

predlagam.vladi@gov.si**ZADEVA: Delo po upokojitvi**

Zveza: Vaš dopis z dne 4.1.2010

Na podlagi vašega dopisa, ki ste ga posredovali na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, vam v nadaljevanju v skladu s pokojninsko in invalidsko zakonodajo podajamo pojasnilo, ki se nanaša na delo po upokojitvi.

Trenutna veljavna zakonska ureditev določa, da so pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pogojene s statusom zavarovanca in pokojnina je v tem smislu nadaljevanje plače, ki jo je zavarovanec prejemal do svoje upokojitve. Upokojitev ni obvezna, zato se vsak sam odloči, ali se bo upokojil ali pa bo še naprej opravljal delo oziroma dejavnost, saj status zavarovanca praviloma ni združljiv s statusom upokojenca.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju /ZPIZ-1/(Ur. l. RS, št. 109/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 112/2006 Odl.US: U-I-358/04-13, 114/2006-ZUTPG, 10/08 ZVarDod - ZPIZ-1) tako v 156. členu zahteva za pridobitev pravice do pokojnine, izpolnjevanje pogojev starosti in dopolnjene pokojninske dobe ter prenehanje obveznega zavarovanja. To pomeni, da v kolikor upokojenec začne opravljati delo oziroma dejavnost, katere posledica je vključitev v obvezno zavarovanje, se mu pokojnina preneha izplačevati, dokler ima status zavarovanca. Tako je v skladu s prvim odstavkom 178. člena ZPIZ-1 uživalec pokojnine, ki na območju RS ali v tujini ponovno sklene delovno razmerje, je izvoljen ali imenovan za nosilca javne ali druge funkcije, za katero prejema plačo oziroma nadomestilo plače za opravljanje te funkcije, ali začne opravljati dejavnost, na podlagi katere je zavarovan, pridobi lastnost zavarovanca in se mu pokojnina v tem času ne izplačuje. Ne glede na navedeno pa se skladno z drugim odstavkom 178. člena ZPIZ-1 upravičencu izplačuje polovica pokojnine, če je zaposlen z največ polovico polnega delovnega časa. Z zaposlitvijo je mišljeno delovno razmerje.

V primeru obstoja elementov delovnega razmerja pogodbeni stranki (tudi takrat, kadar je ena od pogodbenih strank upokojenec) ne moreta izbrati, ali bo njuno razmerje opredeljeno kot delovno razmerje ali ne. Če je razmerje med strankama takšno, da je v njem mogoče prepoznati elemente

delovnega razmerja (delovno razmerje je razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca), je pogodba med strankama pogodba o zaposlitvi, njuno razmerje pa je delovno razmerje, ne glede na to, ali sta pogodbeni stranki sklenili pogodbo o zaposlitvi, in ne glede na to, da sta morda sklenili kakšno drugo pogodbo civilnega prava. Sklenitev pogodbe o zaposlitvi med uživalcem pokojnine in delodajalcem ima tako, upošteva prvo oziroma drugi odstavek 178. člena ZPIZ-1, za posledico neizplačevanje pokojnine oziroma izplačilo le polovice pokojnine.

Če delovno razmerje ni sklenjeno, ker elementi za obstoj delovnega razmerja niso podani, zakon upokojencu dopušča, da poleg pokojnine pridobiva dohodke na podlagi sklenjenih civilnih pogodb. Vendar pa se mora upokojenec iz tega naslova zavarovati za invalidnost, telesno okvaro ali smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni in tako plačati pavšalni prispevek za posebne primere zavarovanja.

Ob tem bi želeli opozoriti, da Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v okviru reforme trga dela v letu 2010, pripravlja novo ureditev tako imenovanega »malega dela« tudi za upokojence, zato je v ta namen pripravilo strokovne podlage in izhodišča za pripravo zakona o malem delu, ki so objavljene na naslednji spletni strani:

http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/15122009_podlage_in_izhodica_ZMD_dec09.pdf

S spoštovanjem,

Peter POGAČAR
GENERALNI DIREKTOR

Pripravil:
Mitja Žiher

Nataša TRČEK, sekretarka
Vodja sektorja